

The Wait

Du kjenner følelsen – å simpelthen bli møtt av en vegg. Massiv lydvegg som treffer mellomgulvet, gjerdet som bryskt definerer ditt utenforskap, barrieren som taust blokkerer bevegelsen framover. Og her; en vegg av papir, en mildt konkav romdeler med en svak bu. Den ser kanskje sivilisert ut, til og med elegant, men dens eventuelle oppgave, funksjonell eller dekorativ, er på ingen måte gjort rede for. Bare denne voksende utålmodigheten etter å komme seg gjennom.

I.

Det er en kroppslig manøvrering av rommet vi møter i Ann Iren Buans utstilling *The Wait*. I hennes skulpturelle installasjon settes rommet i sirkulasjon gjennom en fysisk skranke. Rommet deles av denne ekstraveggen, i en forside og en bakside. Inndelingen endrer kontinuerlig posisjon i det betrakteren forflytter seg rundt denne skjermen av papir. Du orienterer deg rundt flaten med kroppen som måleenhet, vater og kompass. Konstruksjonen innbyr til nærvær, du måles opp mot den vertikalt og horisontalt. Den går over hodet på deg, du skuer over den. Skjermens omfattende skala presenterer seg for deg som en horisont.

Sakte kan vi skli langsetter den utstrakte veggen av papir, modulert i et rikt koloristisk spenn. Papiret synes som en læraktig hud, et skinn preget av tidens basketak. En rekke nitid innfargede tegneark, alle med ulike monokrome valører og i et voldsomt format, er limt sammen til et sammenhengende stykke som bærer seg selv, en autonom aktør. Ettertrykkelig til stede, med en spesifikk høyde, bredde og kropp. I endene er kantene krølete og gir et begrenset innblikk mot de indre lagene. Arkene løper unisont hele veien, men gir seg mest indirekte til kjenne, uten å eksponere seg. De er skjult bak hverandre, men rommer en introvert energi.

II.

Papiret er satt inn med lyse valører som er hentet fra farger på himmelen, skyer og hvelving, skjøre marmoreringer fanget inn i forskjellige stadier. Himmels flommende bevegelse gjenspeiles her i stadig skiftende sjatteringer. Det knudrete papiret bidrar også til å gjøre overflaten rastløs og levende. Orienteringen mot pastell signaliserer noe lett, sofistisert og svalt. Noe lettere parfymert skapt for å fange lyset på sanselig vis. Nært på ser vi at papirets porer har en usunn teint, fulle av blåmerker og tynnslitte partier. Sødmen flyter ut og utvikler seg mot noe bedrevet. Buan lar fargevalget pendle assosiativt mellom formal avbildning og oppløsning, som om hun har trashet et rokokkomøbel.

Denne opprevne kvaliteten er gjennomgående i Buans arbeider, som hele tiden truer med kollaps og forfall, i svevet mellom det stilrent kontrollerte og en makaber og oppsvulmet materialitet. Fibrene i papiret tøyes, bløtes opp og formes, slik at det ekspressive siver inn under overflaten. Papirmassens organiske kvalitet forsterkes av revnene i papiret, som gir innsyn i de enkelte lagene. Noe er brutt gjennom, men ikke totalt. Sart og følsomt i utgangspunktet, men over tid slitt ned av en råskap som formelig er gnuret inn.

III.

Som arkitektur å regne er veggen et naturlig grunnelement. Men denne veggen holder ikke noe oppe, den løfter ingen annen konstruksjon enn seg selv. Den både skjærer og sperrer. Først og fremst legger den premisset for betrakterens eventuelle bevegelsesrom, den innskrenker mulige traseer og tydeliggjør kryssende linjer. Taket presser seg på over denne hvilende og svermende papirhøvdingen. Det krasse grepet den egentlig øver på et åpent rom skaper her en særegen offentlighet, i et gallerirom som har som vane å tilrettelegge for den individuelle kunstopplevelsen. Selve volumet og den mulige kretsende bevegelsen tar verket inn i en potensielt kollektiv sfære – sirklingen rundt skaper ulike tilnærminger som pågår parallelt. Betrakterne kan forholde seg estetisert og slepende innlevende, men også hurtig registrerende – på vei forbi.

Haster du rundt i byen på jakt etter en snarvei, dirigeres du av den faktiske møbleringen av byrommets ulike elementer. I fortellingen om offentlighetens kunstrom, kommer man ikke utenom Richard Serras berømte *Tilted Arc* (1981-89), en grunnleggende stedsspesifikk konstruksjon. Før den ble flyttet med loven i hånd, flerret den New Yorks Federal Plaza med sitt ugjennomtrenkelige og rustnede stål, en strikt og hardhendt påminner om en kunst som faktisk ikke ønsker å være demokratisk tilpasningsdyktig. Den motarbeider faktisk smidighet og fleksibilitet, og tar plass på en måte hvor du er nødt til å dele din egen komfortsone med en kald materialitet. Den som skulle forsere plassen, ble demonstrativt bevisst sin egen bevegelse og grenser for rommets frie flyt.

Der *Tilted Arc* holdt fotgjengeren fanget i et breialt linjespill, går Buan mer subtilt og finkornet til verks. Hun spiller på lag med rommet, som en presis reaksjon på akkurat denne typen romlighet. Samtidig er konstruksjonen tverr, aksene er uomtvistelig. Som i tidligere arbeider forhandler Buan med en monumentalitet som kan virke slående selvstendig. Likefullt er verdigheten og maktspillet i kjølvannet av det monumentale spent til et bristepunkt. De store volumene vibrerer med nyanser. Formatets grandiose tyngde skjener i retning av noe skadeskutt og anorektisk, et fornektende måtehold. Posisjonen den nærmer seg er mer tilbakeholdt, mindre eksponert. Som skjerm er denne romdeleren en projeksjonsflate som kan bebos med store tanker, skjelvende minner og spinkle framtider.

IV.

Buans verk kan også sies å kommentere sin egen visningssituasjon. I F15s klassiske saler, med sin flair av høyborgerlige kulisser og fetisjerte kakkelovner, fremstår hennes verk som et fremmedlegeme. Samtidig reflekterer det med sine forfinede farger, komposisjon og tilsynelatende ynde, inneforstått en viss type dekorativt interiør med historiske aner. Buans konstruksjon rommer en kilevink. Den ettertraktede utsikten mot vannet, via den gammelkontinentale gressplenen med sine beroligende trær, er resolutt blokkert. Ikke aggressivt, men gåtefullt.

Et verk som har blitt stående etter den japanske Gutai-gruppen, stadig reproduisert, er Saburo Murakamis *Passing Through* fra 1956. Det besto opprinnelig av at Murakami kastet seg gjennom en serie oppspente skjermer av gråpapir, slik at disse ble gjennomhullet av kroppen hans. Tilbake sto det opprevne papiret som indisier på den heftige bevegelsen i det materielle eksplosive møtet. Referansen til Japans tradisjonelle skyvedører i papir er nærliggende. Kroppen lager et konsentrert kaos, i det den fungerer som et prosjektil som skyter framover og bryter gjennom. Å vandre gjennom vegger er ellers forbeholdt mer spektrale eksistenser.

V.

Buans vegg av papir bærer med seg en egen type forflytning i tid og rom. Betrakteren går rundt den, og venter kanskje på en mulig avduking eller et gjennombrudd. En annen form for fiksert tid finner vi i seks mindre arbeider (*Lodgers*), lavere plassert i rommet. De lener seg til dels opp mot veggen, slitne og medtatte siger de utover gulvet. Som etterlatenskaper etter noe eller noen opptrer de som uteliggere i transit. Vertikaliteten som dominerer i den bærende veggen har her fått en knekk, og den gjentagende formen synes seig, visnen og avdanket. Som skitne hylstre i kroppsstørrelse er de preget av en mørk fortid, men karrer seg avventende mot en mulig, om enn flakete, framtid.

Line Ulekleiv, kunstkritiker og skribent

